

KANIT YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

Sakıp ŞEKER Sicil No :861 Mühür No: 898 Ankara YMM Odası
Adres : Ahlatlıbel Mah. 1822. Sok. No:70 Çankaya/ ANKARA Tel : (312) 417 05 96 - 489 20 18
Vergi Dairesi : Doğanbey Vergi Kimlik No : 4960640814 Fax: (312) 417 66 73
Web: www.kanitymm.com.tr E-mail : sakipseker@kanitymm.com.tr ;

Ankara, 06.03.2024

SÜRKÜLER NO: 2024/8

FİRMA YÖNETİCİLERİ VE MUHASEBE BİRİMLERİNİN DİKKATİNE!

2023 Yılına İlişkin Gelir Vergisi Beyannamelerinin 01 Nisan 2024 Tarihine Kadar Verilmesi Gerekmemektedir

2023 yılı gelirlerinin 1 Mart 2023 tarihinden itibaren **31 Mart 2024 tarihine** kadar (son gün Pazar gününe denk geldiğinden 1 Nisan 2024) yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi ve ilk taksitin 31 Mart 2024, ikinci taksit 31 Temmuz 2024 tarihine kadar (bu tarih dahil) ödenmesi gerekmektedir.

Zarar edilmiş olsa dahi ticari ve mesleki kazanç sahipleri ile kazancı gerçek usulde tespit edilen (defter tutan) zirai kazanç sahipleri her hal ve takdirde yıllık beyanname vermek zorundadır.

Basit usule tabi olanlar da 2023 yılı gelirleri için yıllık gelir vergisi beyannamesi vermeyecektir.

Bunun dışında menkul sermaye iradı, gayrimenkul sermaye iradı, ücret, değer artışı kazancı veya arazi faaliyetlerden gelir elde edenlerin beyanname verip vermeyeceği konusunda Sirkülerimizin aşağıdaki bölümlerinde yapılan açıklamaların incelenmesi gerekmektedir.

A- 2023 Yılı Gelirleri İçin Uygulanacak Gelir Vergisi Tarifesi

70.000 TL'ye kadar	15%
150.000 TL'nin 70.000 TL'si için 1.500 TL, fazlası	20%
370.000 TL'nin 150.000 TL'si için 26.500 TL (ücret gelirlerinde 550.000 TL'nin 150.000 TL'si için 26.500 TL), fazlası	27%
1.900.000 TL'nin 370.000 TL'si için 85.900 TL (ücret gelirlerinde 1.900.000 TL'nin 550.000 TL'si için 134.500 TL), fazlası	35%
1.900.000 TL'den fazlasının 1.900.000 TL'si için 621.400 TL (ücret gelirlerinde 1.900.000 TL'den fazlasının 1.900.000 TL'si için 607.000 TL), fazlası	40%

B- Yıllık Beyannameden İndirilecek Bağış, Eğitim, Sağlık Harcamaları İle Sigorta Primleri ve Bağış İndirimlerine İlişkin Açıklamalar

1. Şahıs Sigorta Primleri

Beyan edilen gelirin %15'ini ve **asgari ücretin yıllık tutarını aşmamak** şartıyla, mükellefin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait **hayat sigortalarına** ödenen primlerin %50'si ile ölüm, kaza, hastalık, sağlık, engellilik, analık, doğum ve tahsil gibi **şahıs sigorta primlerinin %100'ü** gelirden indirilebilir. Bireysel emeklilik sigortasına ödenen katkı payları yıllık beyannamede indirilemez. Beyan edilen gelir olarak, yıllık gelir vergisi beyannamesinde yer alan indirimler ve geçmiş yıl zararları toplamından önceki tutar esas alınacaktır.

Eş ve çocuklar ayrı beyanname veriyorsa söz konusu ödemeler kendi beyannamelerinde gösterilir. İndirim konusu yapılacak primler toplamı, asgari ücretin brüt yıllık tutarını aşamaz (2023 yılı gelirlerine ilişkin olarak kullanılacak olan asgari ücretin yıllık brüt tutarı **140.535 TL**'dir)

2. Eğitim ve Sağlık Harcamaları

Beyan edilen **gelirin % 10'unu aşmaması**, Türkiye'de yapılması ve gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan gerçek veya tüzel kişilerden alınacak belgelerle tevsik edilmesi şartıyla, mükellefin kendisi, eşi ve küçük çocuklarına ilişkin olarak yapılan **eğitim ve sağlık harcamaları** yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlere indirim konusu yapılabilir. Bu uygulamada, mükellefle birlikte oturan veya mükellef tarafından bakılan ve 18 yaşını tamamlamayan çocuklar ile **eğitim görmekte olup 25 yaşını aşmayanlar çocuk sayılmaktadır.**

Eğitim giderlerinden maksat, eğitim ve öğretim kurumları, anaokulu ve kreşlere eğitim amacıyla yapılan ödemeler ile eğitim amaçlı kurs ücretleri, okul servis ücretleri, kitap ve kırtasiye alımları için yapılan harcamalar ile öğrencilerin özel yurt ve pansiyonlarda kalmaları durumunda ödenen tutarlar vergi indirimine esas alınacaktır.

Teşhis ve/veya tedavi sürecinde yapılan muayene, tahlil, ameliyat, fizik tedavi ve hastane giderleri ile ilaç, sağlık malzemesi, gözlük ve lens alımları gibi **sağlık harcamaları** vergi indirimine konu edilebilecektir.

Vakıf üniversitesinde öğrenim gören çocuklar için ödenen okul ücreti, vakıf üniversiteleri kurumlar vergisi mükellefi olmaması nedeniyle vergi indirimine konu harcama olarak kabul edilmeyecektir. Sağlık Bakanlığına ve üniversitelere bağlı hastanelerde yapılan sağlık harcamaları, hastane döner sermayesinin kurumlar vergisinden muaf olması halinde vergi indirimine konu olmayacaktır.

Eğitim ve sağlık indiriminin hesabında, yıllık gelir vergisi beyannamesinde yer alan indirimler ve geçmiş yıl zararları toplamından önceki tutarın %10'u esas alınacaktır.

3. Bağış ve Diğer İndirimler

Beyan edilen gelirin **%5'ini aşmayan** bazı bağış ve yardımlar ile okul, sağlık tesisi, öğrenci yurdu gibi tesislerin yapımı için devlete veya ilgili kurumlara yapılan bağışların **tamamı** kazanç tutarını aşmamak şartıyla gelir vergisi beyannamesinden indirilebilir. (GVK, Md.89) Bağış ve yardımların yıllık beyannameye vergiye tabi gelirden indirilmesi için öncelikle beyannameye zarar beyan edilmemiş olması gerekmekte olup söz konusu kanun maddesinde yazılı kurum ve kuruluşlara makbuz karşılığında yapılması ve dönem içinde gider yazılması gerekmektedir.

4. Matrah Artırımında Bulunan Mükelleflerde Önceki Yıl Zararlarının Mahsubu

Gerek 7143 ve 7326 sayılı gerekse 7440 sayılı Kanununda, "gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin matrah artırımında buldukları yıllara ait zararın %50 sinin izleyen yıl karlarından mahsup edilemeyeceği" hükmü yer almaktadır. Bu nedenle mali af kanunlarından yararlanan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, matrah artırımını yaptıkları yıl/yıllara ait zararların %50'sinin izleyen yıllarda "geçmiş yıllar zararı" olarak indirmemeleri gerekmektedir. Mükellefler bu hususa dikkat etmelidir.

C- 2023 Yılında Elde Edilen Kira Gelirlerinin Beyanı

2023 yılında elde edilen;

- Konut kira gelirinin 21.000 TL'yi,
- İşyeri kira gelirleri üzerinden **vergi kesintisi yapılanlardan**, kira gelirlerinin brüt tutarının 150.000 TL'yi aşması halinde,

Kira gelirlerinin yıllık gelir vergisi beyannamesi ile bildirmesi zorunludur.

150.000TL'lik sınırın aşılıp aşılmadığı tespit edilirken, gelir vergisi tevkifatına tabi kira gelirleri ile konut kira gelirinin 21.000 TL'lik istisnayı aşan kısmı birlikte dikkate alınacaktır.

Ticari, zirai veya mesleki kazancını yıllık beyanname ile bildirmek zorunda olanlar, beyana tabi olsun veya olmasın 2023 yılı gelirleri **550.000.-TL**'yi aşanlar (ücret gelirleri için geçerli 3. Dilim) söz konusu 21.000 TL'lik konut kira geliri istisnasından faydalanamazlar. (GVK; Md:21)

Beyan edilecek kira tutarı, kira geliri elde edilen gayrimenkulün emlak vergi değerinin %5' inden az olmaması gerekir. Binaların mal sahiplerinin usul (alt soy) furu (üst soy) veya kardeşlerinin ikametine tahsis edilmesi. (Konutların; çocuk, anne, baba, büyük baba, büyük anne ve kardeşlere kira almadan tahsis edilmesi halinde emsal kira bedeli hesaplanmaz.) Diğer mal ve haklarda emsal kira bedeli, bu mal ve hakların maliyet bedelinin % 10'udur.

Konutlardan elde edilen kira gelirleri beyan edilmez veya eksik beyan edilirse, 21.000 TL'lik istisnadan yararlanılamaz. Gayrimenkul sermaye iradı getiren mal ve haklar **ticari bir işletmeye dahil bulunduğu** takdirde bunların iratları ticari kazanç hükümlerine göre hesaplanır.

2023 yılı için beyan edilecek gayrimenkul sermaye iratlarında götürü gider oranı **%15** olarak uygulanacaktır.

İşyeri kira gelirlerinden kiracılar tarafından ödenen kira tutarı üzerinden %20 oranında stopaj yapılmış olması gerekmektedir. İşyeri kira stopaj mahsuplarında bu hususa dikkat edilmelidir.

Örnek:1- A Gerçek kişinin 2023 yılı gelirleri aşağıdaki gibi olsun.

Gelirin Türü	Brüt	Götürü Gider	Net
Konut kira geliri	24.000	3.600	20.400
İşyeri kira geliri	170.000	25.500	144.500
Ücret geliri (tek işverenden)	400.000	-	400.000
Toplam	594.000	29.100	564.900

Gelir Vergisi Kanununun 21 inci maddesinde, beyanı gerekip gerekmediğine bakılmaksızın ayrı ayrı veya birlikte elde ettiği ücret, menkul sermaye iradı, gayrimenkul sermaye iradı ile diğer kazanç ve iratlarının gayrisafi tutarları toplamı 2023 yılı için 550.000 TL'yi aşanların konut kira gelirlerine ilişkin 21.000 TL istisnadan faydalanamayacağı belirtilmektedir. Yukarıdaki örnekte brüt gelirler toplamı 594.000 TL olduğundan mükellefin 21.000 TL tutarındaki konut kira gelirin'e ilişkin istisnadan faydalandırılmaması gerekmektedir. Örnek olayda ücret geliri beyannameye dahil edilmeyecek, kira gelirleri ise beyan edilecektir. Beyannameye işyeri kira gelirinden kiracı tarafından stopaj yoluyla ödenen 34.000 TL gelir vergisi stopajı mahsup edilecektir. Beyan edilecek 164.900 TL matrah üzerinden 30.523 TL gelir vergisi hesaplanacak olup, kesinti yoluyla ödenen 34.000 TL'nin mahsubundan kalan 3.477 TL mükellefe iade edilecektir.

Örnek:2

Serbest meslek faaliyetinde bulunan mükellefin ayrıca tevkif yoluyla vergilendirilmiş işyeri kira geliri bulunmaktadır. Serbest meslek faaliyetinden hasılatı 500 bin TL olup, bu tutar üzerinden %20 oranında 100.000 TL gelir vergisi tevkifatı yapılmıştır.

Gelirin Türü		Kesinti yoluyla ödenen vergi
Serbest meslek kazancı (Safi)	350.000.TL	100.000
İşyeri kira geliri (Brüt)	24.000.TL	4.800
Toplam	374.000.TL	104.800

Serbest meslek kazancı ve brüt işyeri kira geliri toplamı 150.000 TL’lik beyan sınırını aştığı için tevkif yoluyla vergilendirilmiş işyeri kira geliri, 150.000 TL’nin altında kalmakla birlikte beyana dahil edilecektir.

Mükellef kira gelirinden %15 oranında götürü gider indirebilecektir. Buna göre beyannamenin aşağıdaki şekilde düzenlenmesi gerekmektedir: (Götürü gider usulünü seçenler 2 yıl bu usulden dönemezler)

Serbest meslek kazancı	350.000.TL
İşyeri kira geliri (%15 götürü gider indirilmiş)	20.400.TL
Matrah	370.400.TL
Hesaplanan Vergi	86.040 TL
Kesinti yoluyla ödenen vergi	(-)104.800 TL
İadesi gereken vergi	18.760 TL

Örnek 3: Bay (F), 2023 yılında tamamı tevkif yoluyla vergilendirilmiş işyeri kira geliri, mevduat faizi ile birlikte konut kira geliri elde etmiştir.

İşyeri kira geliri (Brüt)	30.000.TL
Konut kira geliri	40.000.TL
Mevduat faizi (vergisi kesilmiş)	100.000.TL

Öncelikle Mevduat faizi geliri vergi kesintisi yapıldığı için, tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyecektir.

Konut kira gelirinden 21.000 TL istisna düşülecek olup, kalan 19.000 TL tutar (gerçek veya götürü gider usulüne göre safi kazanç) beyan edilecektir. İşyeri kira geliri ise, elde edilen gayrimenkul sermaye iradı toplamı (30.000 + 40.000 – 21.000)= 49.000.-TL, 150.000 TL’lik beyan sınırını aşmadığından beyannameye dahil edilmeyecek, konut kira geliri ise 21.000 TL istisna sınırını aştığı ve tevkif yoluyla vergilendirilmediği için beyan edilecektir. Konut kira gelirinden 21.000 TL istisna tutarı indirildikten sonra kalan kısımdan gerçek veya götürü gider tutarı ayrıca indirilebilecektir. Götürü gider uygulamasının seçilmesi halinde beyana tabi konut kira geliri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Konut kira geliri	: 40.000
İstisna (-)	: 21.000
Kalan	: 19.000
Götürü gider (%15) (-)	: 2.850
Matrah	: 16.150
Hesaplanan vergi	: 2.422,50 TL

Örnek 4:

Mükellef Bay (Z), 2020 yılında 750.000 TL’ye satın aldığı konutu 2023 yılında kiraya vermiş ve **gerçek gider usulünü** seçmiştir. Gerçek gider usulünü seçen mükellefin konutun iktisap bedelinin 5 yıl süre ile her yıl %5’ini gelirinden indirmesi mümkündür. Mükellefin ayrıca ödediği emlak vergisini ve %2 oranındaki amortisman payını da gider olarak indirmesi mümkündür. (Yeni binalardaki meskenlerde ilk 5 yıllık sürede emlak vergisinin ¼’ü geçici vergi muafiyetine tabidir) Ayrıca, konutun satın alınması nedeniyle kullanılan krediye ilişkin olarak ödenen faizin de hasıllattan indirilmesi mümkündür. (GVK; md:74/4)

Sahibi buldukları konutları kiraya verip kendisi kirada oturanlar ise kira gelirinden kira giderini indirebilir. (GVK; Md: GVK; Md: 74/11)

Mükellef (Y)’nin gelir vergisi beyannamesine ilişkin bilgileri aşağıdaki gibidir.

	Tutar (TL)
Kira Geliri	250.000
Gerçek Giderler Toplamı	62.500
-Amortisman (750.000*%2=)	15.000
-İktisap Bedelinin %5'i (750.000*%5) (GVK 74/4)(iktisap tarihinden itibaren 5 yıl içinde)	37.500
-2023 yılında ödenen emlak vergisi	10.000
İstisnaya İsalet Eden Kısım (21.000*62.500/250.000=)	(-)5.250
İndirilecek Gerçek Gider Tutarı (62.500-5.250=)	57.250

Beyan	
Kira Geliri	250.000
İstisna (Konut) (-)	21.000
İndirilebilecek Gerçek Gider Tutarı (-)	57.250
Zarar (Gider Fazlalığı)	0
Vergiye Tabi Matrah	171.750

Buna göre mükellef Bay (Z) 2024 yılının Mart ayında beyanname verecektir. Mükellef gerçek usulü seçmiş olmakla birlikte, 21.000 TL tutarındaki konut gelirine ilişkin istisnaya isabet eden 5.250 TL tutarındaki giderini gelirinden indiremeyecek ve 171.750 TL matrah beyan edecek ve bu tutar üzerinden 32.372,50 TL gelir vergisi ödeyecektir. Mükellef gerçek gider usulü yerine götürü gider usulünü seçmiş olsaydı 194.650 TL matrah beyan edecekti. Bu suretle 6.183 TL daha az vergi ödeyecektir.

D- 2023 Yılı İçerisinde Elde Edilen Menkul Sermaye İratlarının Beyanı

Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67'nci maddesi kapsamında **banka ve aracı kurumlarca stopaja tabi tutulmuş bulunan** mevduat faizleri, repo, tahvil-bono faizleri, menkul kıymet yatırım fonlarından elde edilen kar payları için yıllık beyanname verilmeyecek ve bu gelirler başka gelirler nedeniyle verilen beyannamelelere dahil edilmeyecektir. Yine, kur korumalı mevduat faizi ve kur farkı gelirleri ile devlet katkıları beyana tabi değildir.

Gelir vergisi stopajına tabi bulunmayan **alacak faizleri ile yabancı ülkelerde elde edilen menkul sermaye iratlarının** (yurt dışında beyan veya stopaj yoluyla vergilendirilmiş olsun veya olmasın) Türkiye'de beyan edilmesi zorunludur. Hesaplanan vergiden yurt dışında ödenen vergilerin yıllık beyanname üzerinde belli koşullarda mahsubu mümkündür. Stopaja tabi tutulsun veya tutulmasın 8 bin 400 TL'yi aşmayan gayrimenkul veya menkul sermaye iratları hiçbir şekilde beyana tabi değildir.

1- Temettü (Kar Payı) Gelirlerinin Vergilendirilmesi

Elde edilen hisse senedi temettü gelirinin ½' si vergiden istisnadır. Kar payının brüt tutarının ½ 'si **150.000.- TL**'yi aştığı takdirde beyanname verilmesi gerekmektedir. Beyanname verilmesi halinde gelirin tamamı üzerinden tevkif yoluyla ödenen vergi beyanname üzerinde hesaplanan vergiden mahsup edilecektir.

Örnek 5: İki ayrı şirketten kar payı olan şirket orağının gelirleri aşağıdaki gibidir:

2023 Yılında Elde Edilen Gelir	Tutar (TL)
(X) Ltd. Şti'nden Kar Payı (Brüt)	250.000
(Y) A.Ş.'den Kar Payı (Brüt)	30.000
Toplam Gelir	280.000
İstisna (1/2)	140.000
Kalan	140.000

2023 yılında başka bir geliri bulunmayan mükellefin kar paylarının ½'si GVK'nın 22. maddesine göre vergiden istisna olup, kalan kısım (140.000 TL) 150.000 TL'yi aşmadığı için yıllık beyanname ile beyan edilmeyecektir. Kar dağıtımları nedeniyle kar payını dağıtan şirketler tarafından kesilip ödenen %10 oranındaki 28.000 TL nihai vergi olarak kabul edilecektir.

Şirketlerden elde edilen kar paylarının toplamı 300.000 TL olsaydı, ½'si 150.000 TL, GVK'nın 103. Maddesindeki tarifenin ikinci gelir dilimi olan 150.000 TL'yi aşmadığı için yine beyanname verilmeyecektir. Kar paylarının brüt tutarı 300.000.-TL'yi aştığı takdirde menkul sermaye iradı için beyanname verilmesi ve şirket bünyesinde %10 oranı üzerinden kesilen verginin tamamının hesaplanan vergiden mahsup edilmesi, mahsup edilemeyen kısmın ise mükellefe iade edilmesi gerekmektedir.

Örnek 6: (X) Anonim şirketi ortağı (F)'nin 2023 yılı gelirleri aşağıdaki gibidir:

Kar payı (Net)	100.000.TL
Alacak faizi	100.000.TL
Toplam	200.000.TL

Kar payından %10 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılmış olup, kar payının brüt tutarı (100.000/0,90)= 111.111 TL'dir. Bu tutar üzerinden kesilen %10 oranındaki vergi 11.111 TL'dir. 111.111/2= 55.555,5 TL tutarındaki kar payı 150.000 TL'nin altında kaldığı için beyan edilmeyecektir.

Beyana tabi menkul sermaye iratlarının toplamı 150.000 TL'yi aştığı için, (55.555,5 +100.000) = 155.555,5 TL olduğundan, kar payının da beyannameye dahil edilmesi gerekmektedir. Mükellef GVK'nın 22. Maddesi uyarınca kar payının ½'si olan 55.555,5 TL'yi beyan edecek, ancak kesilen 11.111 TL gelir vergisinin tamamını hesaplanacak vergiden mahsup edecektir Buna göre beyanname bilgileri aşağıdaki gibi olacaktır:

Kar Payı	55.555,50
Alacak faizi	100.000,00
Matrah	155.555,50
Hesaplanan vergi	27.999,98
Kesinti yoluyla ödenen vergi (-)	11.111,10
Ödenmesi gereken vergi	16.888,88

2- Mevduat Faizi, Repo ve Fon Gelirleri

Mevduat faizi, repo ve yatırım fonu gelirleri **tevkifata tabi olması nedeniyle tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyecektir.**

3- Devlet Tahvili ve Hazine Bonolarından Elde Edilen Faizlerin Vergilendirilmesi

01.01.2006 tarihinden sonra ihraç edilen devlet tahvili ve hazine bonusu faiz gelirlerinden vergi kesintisi yapıldığı için bunlardan elde edilen faiz tutarına bakılmaksızın beyan edilmeyecektir.

Menkul kıymetlerin vergilendirilmesi konusunda yukarıda belirtilen **indirim oranı** ve istisna ticari işletmeye ait (kurumlar dahil) kıymetler için geçerli değildir. Ticari işletme bünyesinde elde edilen devlet tahvili ve hazine bonusu faiz gelirlerinin tamamı vergiye tabidir. Ayrıca, ticari işletme bünyesinde elde edilen mevduat faizleri, repo kazançları ve fon satış karları vergiye tabi tutulacaktır. Kesilen vergiler beyanname üzerinde hesaplanan vergiden mahsup edilecektir.

01.01.2006 tarihinden önce **TL cinsinden** ihraç edilmiş olan devlet tahvil faizlerinde 2023 yılı için indirim oranı 1'in üzerinde hesaplandığından devlet tahvili ve hazine bonusu faiz gelirleri beyan edilmeyecektir.

İndirim oranı; Vergi Usul Kanununa göre o yıl için tespit edilmiş olan yeniden değerlendirilme oranının, aynı dönemde Devlet tahvili ve Hazine bonusu ihalelerinde oluşan bileşik ortalama faiz oranına bölünmesi suretiyle tespit edilmektedir. 2023 yılı için indirim oranı 1'den büyük çıkmıştır. (%58,46/ %16,59= %352,38) Bu nedenle, 2023 yılında elde edilen menkul sermaye iratlarından, 1/1/2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olan ve GVK'nın 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (5) numaralı bendinde sayılan her nevi tahvil ve Hazine bonusu faizleri ile Toplu Konut İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerden sağlanan gelirler indirim oranının birden büyük olması dolayısıyla beyan edilmeyecektir.

4- Eurobond Faiz Gelirleri ve Elden Çıkarma Kazançlarının Beyanı

Yabancı para (ABD Doları ve Euro) cinsinden ihraç edilen bono ve tahvil faiz gelirleri eurobond faiz geliri olarak adlandırılmaktadır. Eurobond gelirleri, faiz ve değer artışı kazancı olarak iki şekilde vergilendirilmektedir.

GVK'nın Geçici 67'nci maddesi kapsamına girmeyen ve 2023 yılında 150 bin TL'yi aşan **eurobond faiz geliri** yıllık beyana tabidir.

1.) Eurobond faiz gelirlerinin GVK'nın 94/7-a'ya göre sıfır oranda vergi tevkifatına tabi olduğu kabul edilmektedir. Esas itibarıyla bu fonlar vergi tevkifatına tabi değildir. Anapara üzerinden hesaplanan kur farkları vergiye tabi değildir. Sadece faiz gelirleri vergiye tabidir. Faiz gelirleri enflasyona endekslenmesine tabi tutulmaz. Herhangi bir **istisna söz konusu değildir**. Faiz gelirin **150.000 TL**'yi aşması halinde elde edilen faiz gelirin tamamı vergiye tabidir.

2.) Eurobondun vadesinden önce elden çıkarılması halinde elde edilen kazançlar, **değer artışı kazancı** olarak vergilendirilir. Bu durumda alış (maliyet) bedeli TÜİK tarafından açıklanan Yİ-ÜFE artış oranında endeksleme yapılarak endekslenmiş maliyet bedeli ile satış tarihindeki Türk Lirası arasındaki fark vergiye tabi olacaktır. Diğer bir ifade ile alış ve satış tarihi arasında geçen süredeki enflasyon oranı %10'u aşıyorsa hesaplanan tutar maliyet bedeline ilave edilerek, kazancın tespitinde indirim olarak dikkate alınır. Türk Lirasına çevrilmesinde Merkez Bankasınca açıklanan döviz alış kuru dikkate alınacaktır. Herhangi bir **istisna söz konusu değildir**.

5- Tutarı Ne Olursa Olsun Beyan Edilmeyecek Menkul Sermaye İratları

Aşağıda görülen menkul sermaye iratları tutarı ne olursa olsun beyan edilmez. Diğer gelirler nedeniyle verilen beyannameye de dahil edilmez.

Menkul Sermaye İradı Türü	Beyan Durumu	Özellikleri
Mevduat faizleri	Beyan dışı	Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67 nci maddesi kapsamında vergi kesintisine tabi tutulmuşlardır. Tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyeceklerdir.
Özel Finans Kurumlarınca (Katılım Bankaları) kar ve zarara katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları		
Repo Kazançları		
Tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından yapılan ödemeler	Beyan dışı	Tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyeceklerdir
Kurumlar vergisi mükelleflerince 31.12.1998 ve daha önceki tarihlerde sona eren hesap dönemlerinde elde edilen kazançların dağıtım halinde, gerçek kişilerce elde edilen kar payları	Beyan dışı	İstisna
Kurumların karlarını sermayeye eklemek suretiyle gerçekleştirdikleri kar dağıtım işlemlerinde gerçek kişi ortaklarca elde edilen kar payları.(Bedelsiz hisseler)	Beyan dışı	Tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyeceklerdir
Bireysel emeklilik sisteminden ayrılanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarları	Beyan dışı	Tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyeceklerdir

E- Ücret Gelirinin Yıllık Beyanname ile Beyan Edilmesi

2023 yılında tek işverenden 1.900.000 TL'nin üzerinde ücret geliri elde edenler de yıllık gelir vergisi beyannameyi vermek zorundadır. Ancak bu durumda olanlar adına ilave vergi doğmamaktadır. Bu kapsamdaki mükellefler beyanname verdikleri için bazı indirimlerden yararlanma hakkı elde etmekte olup, daha avantajlı olabilmektedir. Tek işverenden 1.900.000 TL'nin altında ücret geliri elde edenler yıllık beyanname vermeyecektir.

Birden fazla işverenden ücret alan ve birinci işverenden **sonraki işverenden/işverenlerden** aldıkları ücretlerin toplamı **150.000,-TL**'yi aşanlar, ilk işverenden alınan ücretler de dahil olmak üzere ücretlerin tamamını yıllık gelir vergisi beyannameyi ile beyan etmek zorundadırlar. Birden fazla işverenden ücret alanlar 150.000.- TL'nin hesabında dikkate almayacakları ilk ücreti kendileri serbestçe belirleyeceklerdir. 150.000.-TL'nin hesabında vergiye tabi diğer gelirler dikkate alınmayacaktır. Ancak, birden fazla işverenden ücret geliri elde edenlerin toplam ücret geliri 1.900.000 TL'yi aşıyorsa tüm ücret gelirleri beyana dahil edilecektir.

Öte yandan 3218, 4691 ve 5746 ve Sayılı (Serbest Bölgeler, Teknokent ve Ar-Ge) Kanunlar kapsamında stopaj teşvikinden yararlanan hizmet erbabının ücretleri üzerinden kesilen gelir vergileri, verilen muhtasar ve prim hizmet beyannameyi üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle **terkin** edilmektedir.

Söz konusu Kanunlar kapsamında çalışan hizmet erbabına ödenen ücretler üzerinden gelir vergisi kesintisi yapılması nedeniyle, bu ücretlerin yıllık beyanname verilirken verilmeyeceğinin tespitinde dikkate alınması gerekmektedir. Beyanname verildiği durumlarda, ücret gelirleri üzerinden kesilen ve işveren tarafından muhtasar ve prim hizmet beyannameyi tahakkuktan terkin edilen gelir vergisi hesaplanan vergiden mahsup edilebilecektir. Dolayısıyla ücret stopaj teşvikinden yararlanan ücret erbabının birden fazla yerden gelir elde etmesi halinde bu duruma dikkat edilmesi gerekmektedir.

Örnek 7: Bayan (A), 2023 yılında üç ayrı işverenden ücret geliri elde etmekte olup, ücretlerin tamamı tevkif yoluyla vergilendirilmiş bulunmaktadır.

Birinci işverenden alınan ücret	250.000.TL
İkinci işverenden alınan ücret	50.000.TL
Üçüncü işverenden alınan ücret	125.000.TL
Toplam	425.000.TL

Birinci işverenden alınan ücret, ikinci işverenden alınan ücretin hesabında toplama dahil edilmeyecek olup, 2 nci ve 3 üncü işverenden alınan ücretler toplamı (50.000+125.000=) 175.000 TL, 2022 yılı için 150.000 TL'lik beyan sınırını aştığı için 425.000 TL ücret gelirinin tamamı beyan edilecektir.

2. Veya 3. işverenden alınan ücretlerden herhangi biri olmasaydı birinci işveren dışındaki kişilerden elde edilen ücret 150.000 TL'nin hesabında dikkate alınmayacağı için mükellef hiç beyanname vermeyecekti.

Örnek 8: Mükellefin 2023 yılı gelirleri aşağıdaki gibidir:

Birinci işverenden elde edilen ücret geliri	2.000.000 TL
İkinci işverenden elde edilen ücret geliri	50.000 TL
Tam mükellef kurumdan elde edilen brüt kar payı	100.000 TL
Mevduat faizi	150.000 TL
Katılım Bankasından kar ve zarara katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları	45.000 TL
Gelir toplamı	2.345.000 TL

Birinci işverenden elde edilen gelir 1.900.000 TL'yi aştığı için her halükarda beyan edilecektir.

İkinci işverenden alınan ücret tutarı 150.000 TL'lik beyan sınırının altında kalmakla birlikte ücret gelirlerinin toplamı 1.900 bin TL'yi aştığı için ikinci işverenden alınan ücret geliri de beyana dahil edilecektir.

Mükellefin tam mükellef bir kurumdan elde ettiği kesintiye tabi tutulmuş 100.000 TL'lik kar payının yarısı gelir vergisinden istisna olup, kalan 50.000 TL GVK'nın 86/c maddesi hükmü gereğince 150.000 TL'lik beyanname verme sınırını aşmadığından beyan edilmeyecektir.

Mevduat faizi ve katılım bankasından elde edilen kar zarara katılma payı beyannameye dahil edilmeyecektir.

Örnek 9: Bay (D)'nin 2023 yılı gelirleri aşağıdaki gibi olup, ücret gelirleri ile işyeri kira gelirleri tevkif yoluyla vergilendirilmiştir.

Birinci işverenden alınan ücret	180.000.TL
İkinci işverenden alınan ücret	90.000.TL
Konut kira geliri	60.000.TL
İşyeri kira geliri (Brüt)	30.000.TL

İkinci işverenden alınan ücret, 150.000 TL'lik beyan sınırını aşmadığından ücret gelirleri beyan edilmeyecektir.

İşyeri kira gelirlerinin istisna hariç brüt tutarı (60.000+ 30.000 – 21.000=) 69.000 TL, 150.000 TL'nin altında kaldığı için sadece 60.000 TL konut kira geliri beyan edilecek, tevkif yoluyla vergilendirilmiş işyeri kira geliri beyana dahil edilmeyecektir.

Konut ve işyeri kira geliri toplamı 150.000 TL beyan haddini aşmış olsaydı, tevkifata tabi tutulmuş olan işyeri kira geliri de konut kira geliri ile birlikte beyan edilecek; hesaplanan vergiden tevkif yoluyla ödenen vergiler mahsup edilecekti.

Örnek 10: Mükellef Bay (M)'nin 2023 yılında elde ettiği gelirleri aşağıdaki gibi olup çocuğu için kreşe 100.000.-TL, kendisi ve eşi için toplam özel sağlık sigortası primi 75.000.-TL ödemiştir.

2023 yılında elde edilen gelirler	Tutarı (TL)
Konut Kira Geliri	100.000
Birinci İşveren Brüt Ücret Geliri	250.000
İkinci İşveren Brüt Ücret Geliri	210.000
Toplam	560.000

Mükellef Bay (M) nin ikinci işverenden aldığı ücretin brüt tutarı 150.000.-TL'yi geçtiği için ücret gelirlerinin tamamı konut kira gelirleri de dahil edilerek beyan edilecektir. Birinci ve ikinci işverenden aldığı ücretlerden yıl içinde kesilen vergilerin verilecek yıllık beyannameye indirilmesi gerekir.

Konut kira geliri beyan edilirken mükellefin beyana tabi olsun veya olmasın toplam gelirleri 550.000.- TL'yi aştığı için 21.000.-TL tutarındaki konut kirasına ilişkin istisnadan yararlanılamayacaktır.

Beyanı gereken 560.000.-TL'den eğitim gideri olan 100.000.-TL, beyanı gereken gelirin %10'unu aştığından 56.000 TL'lik kısmı indirilebilecektir. Ayrıca, eşi ve kendisi için ödediği 75.000.-TL şahıs sigorta primi 2023 yılına ait yıllık aşgari ücretin brüt tutarı olan 140.535 TL'yi aşmadığından sigorta priminin tamamı indirim konusu yapılacaktır. **Bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları indirim konusu edilmemelidir.**

Şahıs sigorta primlerinin beyan edilen gelirin %15'ine kadar olan kısmı asgari ücretin yıllık brüt tutarını aşmamak şartıyla indirilebilir. Mükellefin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait (**birikimli hayat sigorta primlerinin** %50'si, ölüm, kaza, hastalık, engellilik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta primlerinin ise %100'ü beyan edilen gelirin %15'ini ve asgari ücretin yıllık brüt tutarı olan **140.535 TL** tutarını aşmamak şartıyla beyana tabi gelirlerinden indirilebilir. (GVK, Md.89)

Ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde ücretliye ait asgari geçim indirimi ücret bordrosu üzerinde yıl içinde dikkate alındığından, asgari geçim indirimi mahsup edilmeden önceki vergi tevkifatı tutarı beyanname üzerinden mahsup edilecektir. Özel sağlık sigortası primi ücret gelirlerinden daha önce indirildiği takdirde yıllık beyannameye ayrıca düşülmeyecektir. Örnekte, özel sağlık sigorta priminin ücret gelirinden daha önce indirilmediği kabul edilmiştir.

Beyan	TL
Gelirler Toplamı (Brüt Ücret + Konut Kira)	560.000
Eğitim Gideri (-) (560.000*%10)	56.000
Özel Sağlık Sigortası Primi (-)	75.000
Ücret Gelirine Ait SGK prim işçi payı+ işsizlik (460.000*%15=) (-)	69.000
Vergiye Tabi Matrah	360.000

NOT: Ücret gelirlerinin beyanında ücret bordrosunda gösterilen **vergi matrahı** dikkate alınmalıdır. Ayrıca SGK primi işçi payı düşülmemelidir. Örnekte ücret gelirlerinden SGK primi işçi payının düşülmediği kabul edilmiştir. Normal durumlarda işçi payı bordro üzerinde düşülmektedir. Yıllık beyannameye matrahı doğru hesaplayabilmek için SGK işçi payının indirim olarak dikkate alınması gerekir.

Örnek:11

2023 yılında elde edilen gelirler	Tutarı (TL)
1. işverenden elde edilen ücret	1.880.000
2. işverenden elde edilen ücret	70.000
3. işverenden elde edilen ücret	50.000
Toplam	2.000.000

Birinci işveren hariç, ikinci ve üçüncü işverenden elde edilen ücret gelirleri toplamı 150.000 TL'yi aşmamış olmakla birlikte, toplam ücret gelirlerinin toplamı 1.900.000 TL'yi aştığı için mükellef tüm ücretlerini beyan edecektir.

F- Değer Artış Kazançları ve Arızı Kazançların Beyanı

5 yıl içinde elden çıkarılan taşınmazlar ile süresine bakılmaksızın ortaklık haklarının veya paylarının elden çıkarılmasından elde edilen kazançlar GVK'nın mükerrer 80. Maddesine göre değer artış kazancı olarak gelir vergisine tabidir. Ancak, bu kazançların 55.000 TL'lik kısmı gelir vergisinden istisna edilmiştir. Kazancın 55.000 TL'yi aşması halinde yıllık beyanname verilmesi gerekir. Gayrimenkullerin elden çıkarılmasından doğan kazancın tespitinde GVK'nın mükerrer 81 nci maddesinde belirtilen maliyet bedeli endekslemesi yapılabilecektir. Değer artışı kazancının safi tutarının tespitinde maliyet bedeli artırımı yapılması mümkündür. Maliyet bedeli artırımı yapılabilmesi için mal ve hakların iktisap tarihi ile elden çıkarma tarihi arasındaki enflasyon farkının (Yİ- ÜFE endeksindeki artışın) %10'u aşması gerekmektedir.

Tam mükellefiyete tabi kurumlara ait olan ve iki yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetlerinin elden çıkarılmasından doğan kazançlar gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca Borsa İstanbul'a kayıtlı hisse senetlerinin alım satımından doğan kazançlar da gelir vergisi beyanname ile beyan edilmeyecektir.

Miras veya bağış yoluyla intikal eden taşınmaz ve diğer varlıkların satışından elde edilen kazançlar ise gelir vergisine tabi değildir.

Taksi, dolmuş, minibüs ve umumî servis araçlarına ait **ticari plakaların elden çıkarılmasından doğan değer artışı kazançlarının tamamı** gelir vergisinden istisnadır. (GVK, Mük. md:80/7) Taksi, dolmuş, minibüs ve umumî servis araçlarına ait ticari plakaların devrine ilişkin işlemlerde, alım satım bedeli üzerinden %3 oranında harç alınmaktadır. (2 Sayılı Noter Harçları Tarifesi)

Bir takvim yılında elde edilen diğer değer artışı kazançlarından, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından sağlananlar hariç, **55.000 TL**'si gelir vergisinden istisna olup, aşan kısmı gelir vergisine tabidir.

Gelir Vergisi Kanununun 82 nci maddesinde belirtilen **arızı kazançların** ise 2023 yılında **129.000.- TL**'si gelir vergisinden istisna edilmiştir.

G- Gelir Vergisinden İstisna Olan Ancak 2023 Yılında Gelirleri 1.900.000 TL'yi Aşanlarda Gelir Vergisi Beyanı

1- İnternet Ortamında Gelir Elde Edenlerin Durumu

İnternet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden metin, görüntü, ses, video gibi içerikler paylaşan sosyal içerik üreticilerinin bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar ve bu ortamlar üzerinden verilen bireysel kurs, eğitim, veri işleme ve geliştirme, ürün tanıtımı gibi hizmetlerden sağlanan kazançlar ile akıllı telefon veya tablet gibi mobil cihazlar için uygulama geliştirenlerin elektronik uygulama paylaşım ve satış platformları üzerinden elde ettikleri kazançlar gelir vergisinden müstesnadır. (GVK, Md:20/B)

Ancak, bu istisnadan faydalanılabilmesi için Türkiye'de kurulan bankalarda bir hesap açılması ve bu faaliyetlere ilişkin tüm hasılatın münhasıran bu hesap aracılığıyla tahsil edilmesi şarttır. Bankalar bu gelirler üzerinden **%15 gelir vergisi tevkifatı** yapmakla yükümlüdür.

Bu kapsamdaki kişilerin elde ettikleri kazançlar 2023 yılında 1.900.000 TL'yi aşmadığı takdirde gelir vergisi beyanamesi vermeyecektir. Bu durumdaki kişiler başka gelirleri dolayısıyla beyanname vermeleri halinde de bu gelirlerini beyannamelerine dahil etmeyecektir.

2- Telif Kazancı Elde Edenlerin Durumu

GVK'nın 18 nci maddesi kapsamındaki, telif ve ihtira beratı gibi kazançların 2023 yılında 1.900.000 TL'yi aşmaması halinde, söz konusu kazançlar gelir vergisinden istisna olduğundan bu kazançlar için yıllık gelir vergisi beyanamesi verilmeyecek, diğer gelirler dolayısıyla beyanname verilmesi halinde de bu kazançlar beyannameye dahil edilmeyecektir. Telif kazançları üzerinden %17 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılmaktadır. Ancak bu durumda olanların kazançlarının 1.900.000 TL'yi aşması halinde kazancın tümünün beyanı gerekmektedir. Beyanname verilmesi halinde tevkif yoluyla ödenen vergi mahsup edilecek, aksi takdirde nihai vergi kabul edilecektir.

2023 yılı içerisinde elde edilen ve toplamı **8.400 TL**'yi aşmayan tevkifata ve istisna uygulamasına tabi olmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iradı sahipleri de yıllık gelir vergisi beyanamesi vermeyecektir. (GVK; md:86/1-d)

H- Vergiye Uyumlu Mükelleflere %5 Vergi İndirimi

Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 121. Maddesine göre ticari, zirai ve mesleki kazançları üzerinden tahakkuk ettirilen gelir/kurumlar vergisi üzerinden, vergiye uyumlu mükelleflere %5 oranında vergi indirimi uygulamasına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Bu haktan yararlanabilmek için;

- Damga vergisi beyanamesi hariç, son üç yıla ilişkin vergi beyannamelerinin süresinde verilmiş olması,
- İkmalen, re'sen veya idarece tarh edilen verginin **kesinleşmiş** olması,

- İkmalen, re'sen veya idarece tarh edilen ve **kesinleşen verginin** azami vergi indirim tutarının %1'ini aşmaması (İndirim tutarı 01.01.2024 tarihinden itibaren verilmesi gereken yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinde 6.900.000 TL den fazla olamayacağından, vergi incelemesi yoluyla tarh edilen ve kesinleşen verginin 69.000 TL'yi aşmamış olması gerekmektedir.)

- Beyannamenin verildiği tarihte vadesi geçmiş vergi borcunun 1.000.- TL'yi aşmaması,
Gerekmektedir.

- İndirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile önceki dört takvim yılında VUK'un 359 uncu maddesinde sayılan fiilleri işlediği tespit edilenler bu haktan yararlanamayacaktır.

- Vergi indiriminden yararlanan mükelleflerin, öngörülen şartları taşımadığının sonradan tespiti hâlinde ilgili vergilendirme döneminde indirim uygulaması dolayısıyla ödenmeyen vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın tarh edilir.

Bu uygulamadan sadece **ticari, zirai veya mesleki faaliyeti** nedeniyle **gelir vergisi mükellefleri** ile finans ve bankacılık sektörlerinde faaliyet gösterenler, sigorta ve reasürans şirketleri ile emeklilik şirketleri ve emeklilik yatırım fonları hariç, **kurumlar vergisi mükellefleri** yararlanabilmektedir.

Buna göre, gayrimenkul sermaye iradı, ücret ve diğer kazanç ve iratların beyanı üzerine tahakkuk eden gelir vergileri ile bu gelirlerin ticari, zirai ve mesleki kazanç nedeniyle verilen yıllık beyanname ile beyan edilmesi halinde bu gelirlere isabet eden gelir vergilerinde %5 vergi indirimi uygulanmayacak, ticari, zirai mesleki kazançta isabet eden vergi kısmına uygulanacaktır.

Daha fazla bilgi için Müşavirliğimize başvurunuz.

Saygılarımızla.

KANIT YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
Sakıp ŞEKER